

EUSKAL ENPLEGU SISTEMAREN LEGE-AURREPROIEKTUA EGIN AURREKO KONTSULTA PUBLIKOA

Lan eta Enplegu Sailak, Enplegu eta Gizarteratze Zuzendaritzaren bitartez, Euskal Enplegu Sistemaren Legearen aurreproiektuaren izapidetzea bultzatu nahi du.

Horretarako, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 133.1 artikularen arabera, legea egin aurretik, euskadi.eus eta Irekia webguneen bidez kontsulta publikoa egitea sustatzen da, etorkizuneko arauak uki ditzakeen pertsonen eta erakundeen iritzia zuzenean jasotzeko.

A) EKIMENAREKIN KONPONDU NAHI DIREN ARAZOAK

Enplegu politika gizarte baten politika nagusietako bat da. Ordaindutako lanari berez lotuta dagoen ordainsari-dimentsioaz gain, enplegua funtsezko tresna da gizarteratzeko eta giza garapenerako. Kalitatea nahikoa denean, pertsonen potentziala, sormena, berrikuntza eta irudimena askatzeko aukera ematen duen bitartekoa da lana. Funtsezkoa da giza bizitza produktiboa, erabilgarria eta esanguratsua izan dadin. Bizimodua irabazteko aukera ematen die pertsonari, gizartean parte hartzeko bidea da, bizi-erreferentzia, segurtasuna ematen du eta duintasun-zentzua ematen du.

Azken hamarkadetan, lan-merkatua aldaketa handiak jasaten ari da, askotariko faktoreekin zerikusia dutenak: lanpostuetan ordezkapena eragiten duten automatizazio-prozesuak, ekoizpen-inguruneen eskumen- eta antolaketa-eraldaketa dakarten digitalizazio-prozesuak, produkzio-prozesuen arteko harremana pixkanaka ahultzea enplegu garbia sortzeko, lan-merkatuak jada ez duela sortzen behar besteko enplegu kantitate eta kalitatean, enpleguan lan-babesa ahultzea, lan-merkatuan gero eta dualizazio handiagoa egotea, non gehien hazten diren lanpostuak kualifikazio handienekoak eta txikienekoak diren, lan egiteko eta lana antolatzeko modu berriak agertzen diren, hala nola besteren eta norberaren konturako langilearen izaera lausotzen duten plataformetan lan egitea, telelana areagotzea ...

Euskal erakundeek urte asko daramatzate eraldaketa horiei erantzuteko ahalegin handiak egiten, sare ekonomikoari eta enpleguari laguntzeko hainbat neurriren bitartez.

Donostia - San Sebastián, 1 – 01010 VITORIA-GASTEIZ

Euskadin, enplegu-politika aktiboak gauzatzeko eta diseinatzeko eskumena jasota dago azaroaren 5eko 1441/2010 Errege Dekretuan; horren bidez, enplegu-politika aktiboen gauzatzea Euskadira transferitu zen. Urte horretan (2010) Lanbide sortu zen Euskal Enplegu Zerbitzu Publiko gisa.

Baina Lanbidez gain, Euskadin hiru foru-aldundiak eta EAEko 250 udalek jarduten dute enpleguaren eremuan. Bestalde, gizarte-eragileak, enpleguaren esparruari lotutako erakunde publiko eta pribatuak eta hirugarren sektoreko erakundeak ere zeregin garrantzitsua dute enplegu-politika aktiboen garapenean, askotan lan-merkatuan sartzeko zailtasun handienak dituzten pertsonen lotuta. Bestalde, Eusko Jaurlaritzako sail askok enpleguaren eremuan eragina duten politikak ere garatzen dituzte, batez ere lehiaren sektore-esparruari lotutakoak, hargatik eragotzi gabe Lanbidek Euskal Enplegu Zerbitzu gisa dituen eskumenak.

Sare konplexu horren gobernantza garatzea da Euskal Enplegu Sistemaren Legearen helburuetako bat, elkarrizketa soziala, elkarrizketa instituzionala eta elkarrizketa zibila antolatuz.

Orain arte egindakotik abiatuta, eragile bakoitzaren ahaleginak aitortzea eta lortutako emaitzak objektibotasunez ebaluatzea da Euskal Enplegu Sistema eraikitzeke behar den abiapuntua. Eusko Jaurlaritzak lan egiten du lan horretan, eta legegintzaldi honetan Enpleguari buruzko Lege bat onartzeko konpromisoa hartu du, XII. legegintzaldiko gobernu-programak jasotzen duen bezala. Programa horrek Enplegurako Gobernantza Integraleko eredu berri bat bultzatzeko konpromisoa ezartzen du, Euskal Enplegu Sistemaren Legearen bitartez. (1. ekimena, 3. konpromisoa, 1. ardatza)

2030erako Enpleguaren Euskal Estrategiak, Gobernu Kontseiluak 2021eko apirilaren 13an onartutakoak, ezartzen du bere proiektu bultzatzaileetako bat Euskal Enplegu Sistemaren Legea onartzea dela, Euskadik behar dituen kalitatezko enplegu-politika aktiboak planifikatu eta garatzeko egiturak eta tresnak arautu eta antolatuko dituen, enplegu-politika aktiboak izateko eskubide subjektiboaren printzipiotik definituta. Besteak beste, lege honek honako hauek bete beharko ditu:

- Euskal Enplegu Sistema osatzen duten eragileak eta horien harreman-eredua definitzea.
- Euskal Enplegu Sistemaren onuradunak diren zerbitzu, pertsona eta eragileak definitzea.
- Euskal Enplegu Sistemaren partaidetza-organoak ezartzea eta plangintza-tresnak definitzea.
- Sistema berritzeko eta ebaluatzeke tresnak ezartzea, ekintzen kalitatea eta eraginkortasuna orientatzeko eta oinarritzeko.

Enpleguaren Euskal Estrategiak 26 gako ezartzen ditu hurrengo hamarkadan enplegu-politika publikoak garatzeko, eta lau bektore estrategikoren inguruan artikulatzen ditu. Bektore horien artean aitortzen du "enplegu-politika aktiboetarako eskubide subjektiboa, hau da, enplegu-zerbitzu publikoa hobetzeko ekimenak, eraginkorra izan dadin". Gainera, 8 proiektu traktore egitea agintzen du, besteak beste, Euskal Enplegu Sistemaren Legea egitea.

Hauek dira Euskal Enplegu Sistemaren Legeak jaso beharko dituen oinarrizko elementuak:

- Zerbitzu-zorroa definitzea eta enplegu-politika aktiboetarako eskubide subjektiboa artikulatzea, EAEEren 12.2 artikuluan aurreikusitako eskumen-esparruaren barruan.
- Sistemaren osagaiak, instituzionalak eta sozialak, horien eta gobernantza-organoen arteko harremanak definitzea, Lanbide Euskal Enplegu Sistemaren tresna publiko nuklear gisa kokatuz.
- Informazio- eta prestakuntza-sistema
- Ezagutza sustatzeko sistema
- Enplegu-politikak ebaluatzeko sistema.

B) ONARTZEKO BEHARRA ETA AUKERA

Aipatu diren arazoak direla eta, beharrezkoa da Euskal Enplegu Sistema osatuko duen eta erantzun nahi dituen erronkak bilduko dituen araua prestatzea.

C) ARAUAREN HELBURUAK

Arauaren helburua da identifikatutako arazoei irtenbidea ematea eta honako erronka hauei erantzutea:

- Funtsezko printzipioak indartzea, hala nola berdintasuna, aurrea hartzea, berrikuntza, erresilientzia eta erantzuteko abiadura.
- Elkarrizketaren eta adostasunaren printzipioak azpimarratzea, gure ustez funtsezkoak baitira egoera berri honen arriskuak minimizatzeko eta aukerak aprobetxatzeko.
- Enplegu Politika Aktiboetarako eskubide subjektiboa, haren irismena eta mugak aitortzea.
- Euskal Enplegu Sistema bat eraikitzea, behaketan, prospektiban eta ebaluazioan oinarrituta lan egingo duena, lan-merkatuan gertatzen diren aldaketei aurrea hartzeko eta aldaketa horiei erantzungo dieten zerbitzuak eta programak diseinatzeko.
- Euskal Enplegu Sistema bat eraikitzea, esku hartzeko ereduen pertsonalizaziotik abiatuta lan egingo duena eta pertsonen eta enpresen beharrei erantzun azkarra emango diena, langabeziaren kronifikazio-egoerak saihestuz.

- Euskal Enplegu Sistema eraikitzea, gobernantza-eredu integratzaile, lankidetzazkoago, arinago eta efizienteago bat integratuko duena.
- Lanbide hobetzea eta eraldatzea, Euskal Enplegu Sistemaren tresna publiko nuklear gisa

D) EGON DAITEZKEEN BESTELAKO AUKERA ERREGULATZAILEAK ETA EZ-ERREGULATZAILEAK.

Testuinguru horretan, ezinbestekoa eta beharrezkoa da izaera arauemaileko neurri espezifiko bat egitea, eta ezin da bestelako irtenbiderik aurreikusi.

ALFONSO GURPEGUI RUIZ
ENPLEGU ETA GIZARTERATZEKO SAILBURUORDEA